

כשירות תרבותית דילמות ואתגרים של דימותנים¹ רפואיים

עם אוכלוסיות מתרבויות שונות

יאיר עשהאל הייס
מנחות: פרופ' דורית שחם, ד"ר עדי פינקלשטיין

מטרות המחקר

המחקר בוחן את החוויה וההתמודדות של דימותנים רפואיים במפגש עם אוכלוסיות מגוונות, מתוך נקודת מבטם. הוא מנתח את האתגרים, הדילמות והפרקטיקות בהן הם משתמשים, במטרה להגביר את המודעות לחשיבות הכשירות התרבותית בעבודתם.

מסקנות והמלצות

יש צורך בהגברת המודעות לכשירות תרבותית בקרב דימותנים רפואיים, לצד פיתוח כלים מעשיים להתמודדות. גיוון תרבותי בצוות הרפואי יכול לשפר את המיומנויות התרבותיות ולסייע בהימנעות מקיבעון תרבותי, ובכך לשפר את איכות הטיפול לכל המטופלים. המלצות:

- הכשרות ייעודיות.
- מפגשים בין-תרבותיים.
- גיוון צוותים.
- מחקר נוסף שיבחן אוכלוסיות רחבות ויחקור חסמים וגורמים מעודדים.

"לא תחז אנחנו מזכרים כאותה שפה ולפעמים האטופליס
מכניס אותך בצורה לא נכונה".

"אנחנו רואים אותם יום יום, אנחנו נקשרים אליהם ומזכרים
איתם".

"אל שיש לנו הרבה דוברי שפות כעבודה".

"אנחנו מתייגים אנשים מפרטים מאוד כללים שאנחנו יודעים
עליהם".

"היא הייתה עם המחלה לאמרי לבד. זה היה לי קשה כי היא
גם הייתה אומרת לי כל הזמן ייסורים מכפריים".

"לא ידעתי איך להתנהג וידעתי שזה לא מקובל בתרבות שלו
אז לא עשיתי את זה".

בקע

כשירות תרבותית היא היכולת של מערכת הבריאות להתאים את הטיפול לערכים, אמונות, שפה ורקע תרבותי של המטופלים, כדי להבטיח שירות שוויוני ולצמצם פערים. דימותנים רפואיים עובדים עם אוכלוסיות מגוונות, אך השפעת הכשירות התרבותית על עבודתם נבדקה במעט מחקרים בעולם ובישראל כלל לא נבחנה.

שיטות מחקר

מחקר איכותני שכלל 11 דימותנים רפואיים מרקעים תרבותיים והתמחויות שונות, שנבחרו בשיטת דגימה מכוונת. נערכו ראיונות עומק חצי מובנים על בסיס מדריך ראיון ייעודי. הנתונים נותחו בשיטת Thematic Analysis.

ממצאים

ארבעה נושאים עיקריים:
(א) ההשפעה של פערי שפה על עבודת הדימותן;
(ב) אתגרים בעבודה בצוות דימותנים רב תרבותי;
(ג) דילמות של דימותנים במפגש עם מטופלים מאוכלוסיות מגוונות;
(ד) חסמים שיש לדימותנים במתן שירות איכותי למטופלים מתרבויות מגוונות.

מרבית הדימותנים אינם מכירים את המונח "כשירות תרבותית", אך רבים פועלים באופן אינטואיטיבי ברוח עקרונותיה ומתאימים את הטיפול לצורכי המטופל. עם זאת, קיימים קשיים במתן טיפול מותאם תרבותית למטופלים מרקעים שונים, לצד הטיות שיפוטיות ודעות קדומות.

1 דימותן רפואי (רנטגנאי) – מומחה בביצוע בדיקות דימות רפואיות, המפיק תמונות אבחון איכותיות ומותאמות למטופל, תוך שמירה על בטיחות ודיוק.